

Professor SKARD: *Demokratiets mål er det klasseløse samfunn*

„Å skrive riktig selvangivelse betyr mer for demokratiet enn stemmegivning“

Varm hyllest til statsminister Gerhardsen

Hvorfor forstår vi så lite av forholdet og situasjonen i 1939? Fordi vi hadde lullet oss inn i den feilforestilling om et ønskeforhold at demokratiet var noe selvfølgelig — denne styreform som er den vanskeligste av alle samfunnsformer — i stedet for at vi må stadig kjempe for å bevare det. Vi forstod ikke at kulturgodene demokratiet står og faller med det enkelte individs moral, sa professor Eilif Skard i sitt foredrag i teatret i går. Den materialistiske historieoppfatning har spillet dundrende falitt. Når jeg taler om materialisme så er det to slag av den. Vi har den med: «Jeg-vil-hamantaliteten — og vi har den som sitter på det de har ervervet seg og vil ikke dele med andre — de konservative. Det er denne materialisme som er grunnstoffet i alt diktatur i motsetning til demokratiet som er en livsførsel. Den dag jeg skriver min selvangivelse betyr mere for demokratiet, enn den dagen jeg går til stemmeurnen. Målet for alt demokrati er det klasseløse samfunn.

Det var foreningen Norden som stod for arrangementet i går, med tilslutning av de politiske partier i Kristiansand. Der var også fullt hus ca. 500 mennesker som i åndeløs stillhet interessert lyttet til Skards timelange foredrag om gamle sannheter servert i moderne ord. Sannheter om ærlighet, og nestekjærlighet, og om oppbygging av et brodersamfunn. Møtet ble åpnet av formannen i Norden, lektor Heide Sø-

rensen som innledningsvis sa at sist Norden hadde møte med Arnulf Øverland som foredragsholder, tegnet han et mørkt bilde, og uten å kunne gi noe svar på problemene i dag.

Skard innledet sitt foredrag med ganske kort å omtale utviklingen i Tsjekkoslovakia, og hvorledes diktaturet er det samme hvilket navn det smykker seg med. Deretter omtalte han hvorledes rettsoppjøret hadde vist hvor farlig det var for et samfunn å få for mange misfornøyde, folk som stod ferdig til å støtte hvem som helst som talte til deres laveste instinkter og følelser. Da tyskerne rykket inn i Polen hadde de lassevis med pornografisk stoff med seg for å undergrave ungdommens moral, da visste de at de hadde lagt grunnlaget for sin ideologi — diktaturet.

Hva er en ideologi? Det er kort sagt en idé ladet med lidenskap. Den er en filosofisk lærebygning og en plan formet i korte slagord som pisser massen i ekstase og får den til å marsjere. — For menneske er uheldbredelig religiøs. Individet må ha noe som fyller det. En idé, et mål.

Det er behagelig å leve i det norske demokratiske samfunn.

og kunne tale og kritisere myndighetene og regjeringen, men det er ikke demokrati. Det er naturlig for oss å være egoister, fylt av begjær. — Demokrati er begrepet om plikt og moral selv om det går ut over sine egne interesser. Derfor blir spørsmålet: hvorledes vil samfunnet være dersom alle levet og handlet som jeg gjør, ikke bare ute og på arbeidsplassen men i enda høyere grad i våre hjem. Vil demokratiet stå sterkt da?

Skillelinjen mellom idéene går ikke i linje mellom Sovjet-Amerika mellom arbeider—arbeidsgiver o.s.v. Skillelinje går gjennom hvert enkelte menneske på tvers av individer, rase, kjønn, alder og gruppe. En kan nemlig ikke skape demokrati av hustryraner.

Hva betyr skattesnyteren politisk? Jo, ved å snyte skatten skyver en noe av byrdene over på andre, som på den måten får mere enn de tilkommer. Dermed oppstår der misnøye med regjeringen som kanskje er en utmerket regjering og grunnlaget er der for innføring av fremmet ideologi, diktatur.

Jeg er klar over manglene både i England og Amerika, men det er

Forts. 2. side.

te tilskudd kom i år et særtilludd på 15 kr. Dette tilskudd ik imidlertid ikke Oddernes, vi ikke fortsette etter samme linje n tidligere.

Der er gjentagne ganger blitt revet til Prisdirektoratet likesom r også er ført personlige konfe- nser om saka, sa ordføreren. Si- e gang ble der søkt om et stats- skudd på 15 kr., dette ville så enlunde svare til det Kristian- nd fikk. Kontorsjef Semming-

Børnsø pussensånd
Kristiansand onsdag

Demokratiets mål -

(Forts. fra 1. side).

farlig konsekvent å opparbeide en mistanke mot andre land.

En skal ikke være blind for at der også i andre land sidder folk og kald beregner om det lønner seg å angripe. Ja, vi har diktatorspirer gående blant oss som vil stille seg til rådighet på samme måte som vi opplevet under krigen.

Personlig tror jeg at et sterkt England, et enig Frankrike og et demokratisk Tyskland vil sikre freden i Europa. Vi vet ikke hvorledes verden kommer til å se ut i årene framover, men alle er enig om at samarbeid er bedre enn krig.

Hvorfor var det bedre med dette samarbeid under krigen enn nå etter freden? Fordi vi da hadde en idé å kjempe for og vi hadde en plan. Men kan vi ikke kjøre det samme i dag?

Vi har en regjering med et ærlig demokratisk sinnelag og hvorfor ikke da aktivisere vårt folk for demokratiet. Jeg husker statsminister Gerhardsens ord i Fredrikstad hvor han sa klart fra om kommunismen. Det var en tale verdig en statsminister. Skal vi måle mannen etter saka vil statsministeren bli enda større, for saka er saktens stor nok.

Det gjelder mere enn å overvinne en øyeblikkelig fare, det gjelder fred og trygghet som kan føre oss over i det klasseløse samfundet. Den nærmeste fare er vår egen angst. Den kan overvinnes ved at vi får et mål og ved at vi er med å lage vår skole, vår bedrift, våre hjem om til en festning for demokratiet, sluttet professor Skard sitt foredrag.

Orf. Grønningsøter avsluttet med å takke Skard for det utmerkede foredraget der konkluderte med at vi må møte de oppløsende og nedbrytende krefter. Det kan bare gjøres på kristen grunnlag enkelt vis og samlet.

Radioprogrammet

Onsdag.

- 17.05: GI EN DAG.. Ønskekonsert på grammofon.
- 18: Apropos god samfunnsånd. Ved magister Otto Ottesen.
- 18.15: Ungdommens radiomagasin